
Mentofaktúra folyóirat

-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

*Ontológiai coaching
dióhéjban*

Déri Kriszti-Dr. Kollár József

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Boldogságréning

<http://www.acoach.hu>

ONTOLOGIAI COACHING DIÓHÉJBAN I.

ISMERTETÉS AZ ONTOLOGIAI COACHING MÓDSZERTANÁRÓL

Az információs társadalomban nagy jelentőséggel bír az a felismerés, hogy nemcsak a krízisben lévő embereknek van szükségük tanácsokra, hanem azoknak a személyeknek is, akik szeretnének többet kihozni magukból, sikeresebbek, elégedettebbek kívánnak lenni az élet bármely területén. Ennek elérésére kiváló alternatíva kínálkozik: bárki választhat magának egy segítőt, azaz coachot.

A coaching terminus az edzést, pontosabban az edző által végzett munkát jelöli. A coaching az Amerikai Egyesült Államokból indult útjára. A sportpszichológiából a 80-as évek elején került be az üzleti világ és a személyközi kapcsolatok hatékonyabbá tételére irányuló módszerek fogalomrendszerébe.

Valamennyi coachinggal foglalkozó szakember akkor válhat sokszínűvé és valóban eredményessé, ha felismeri, hogy a különféle tudományágakból származó tudását eredeti módon kell kombinálni. Olyan, híd szerepet betöltő szakemberek működnek kiválóan, akik többek között a bölcsész tudományok elsajátítása során megszerzett képességeiket a munkaerőpiac korábban előlük elzárt területein is hasznosítani tudják. A coachképzés során eltérő hard skillsekkel rendelkezőknek meg kell tanulniuk egy nyelven beszélni egymással (transzdiszciplinaritás) és ezáltal saját és mások szakterületeire új módon tekinteni. Erre azért van szükség, mert kizárólag így tudnak hatékony választ adni az információs társadalom kihívásaira azáltal, hogy egyrészt képesek integrálódni egy nagyobb interdiszciplináris szerveződésbe (átviszik és meghonosítják a különféle diszciplínákra jellemző speciális ismereteket), másrészt megőrzik, sőt megerősítik az eredeti foglalkozásukból származó identitásukat.

Miért nem működnek hatékonyan más coaching-technikák (pl. a megoldásközpontú coaching)? A következő kvázi-definíció (mely

Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Ontológiai coaching
dióhéjban

Déri Kriszti-Dr. Kollár József

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Boldogságréning

<http://www.acoach.hu>

bevett coaching-meghatározásnak tekinthető) a magyarországi coach-cégek honlapján olvasható:

„A coaching nem a problémával foglalkozik. Kérdései a jövőre és kizárólag a megoldásra vonatkoznak. >>Mi az, amit el akar érni?<< >>Hogyan akarja másként (jobban) tenni a jövőben?<<”

A megfogalmazott cél tehát az, hogy a problémák öncélú boncolgatása helyett a felek a megoldásokra koncentráljanak. Sajnos a coachi (tanácsadást kérő személy, vagy szervezet) éppen azt nem tudja, hogy milyen lenne számára az a kívánatos jövő, amelyet részleteiben is képes bemutatni, elemenként megtervezni, hiszen a válságkezelés során rendelkezésre álló képességei, illetve fogalmi apparátusa nem teszi lehetővé, hogy létrehívja a kívánatos jövőt.

Ha erre egyébként képes volna, nem venne igénybe coachot.

A radikális fogalmi újítások szisztematikus előrejelezhetetlenségének törvényéből adódóan ez a vállalkozás annál kivihetlenebb, minél nagyobb változásra lenne szükség. Miért működik az általunk kifejlesztett ún. Ontológia coaching?

Bár elfogadjuk a megoldásközpontú coaching előfeltevését, mely szerint a problémaszintről a megoldás szintjére kell emelkedni, viszont a kívánatos jövő kialakítást nem bízunk a véletlenre. Módszerünk alapján a coach és a coachi hasonlóan működik, mint egy heurisztikákat felfedező program, melynek egyik beépített metaheurisztikája folyamatosan analizálja, hogy mely heurisztikák vezetnek (a kívánt jövőt leíró) eredményes fogalomalkotáshoz, és melyek nem. Utóbbiakat közösen átalakítjuk, előbbieket továbbfejlesztjük.

A heurisztikák révén olyan mikrovilágokat hozunk létre, melyek világos inputtal és outputtal bírnak, és jól átlátható, valamint uralható ún. „gyenge ontológiával” rendelkeznek. A gyenge ontológia lehetővé teszi, hogy megszabadítsuk a coachit a viselkedését (önmaga számára láthatatlanul) programozó fogalmaktól és fogalmi metaforáktól (pl. különféle büntudat-generátoroktól és önvédelmi mechanizmusoktól). A coaching során – egyebek mellett új fogalmi metaforák bevezetése, valamint NLP-technikák révén – közösen létrehozott ontológiák

Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Ontológiai coaching
dióhéjban

Déri Kriszti-Dr. Kollár József

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Boldogságréning

<http://www.acoach.hu>

olyan modellként szolgálnak, melyek lehetővé teszik a kívánt jövőbeli világok felépítését, belakását és kreatív továbbfejlesztését.

Cél, hogy a coachit olyan ún. holonikus rendszerré alakítsuk, amely két alaptulajdonsággal jellemezhető: az önállóságra való törekvéssel és az együttműködésre való hajlandósággal. Ha az önálló feladatmegoldás során kooperálnia kell, akkor kreatív módon képes rá, miközben továbbra is autonóm döntéshozatalra alkalmas személy marad.

Módszerünk arra (a korunk kognitív tudományából származó, más coaching technikák által nem kellően respektált) felismerésre épül, amit összefoglalóan a "megtestesült elme" (embodied mind) névvel illetnek. Az elme megtestesüléséről szóló elméletekben az a közös elem, hogy ember és világ, illetve test és elme elválaszthatatlan egységet alkotnak. Ennek az a következménye, hogy az elme és a külvilág közötti határ elmosódik, az elmék túlfolynak az agyakon (extended mind), vagyis az ember nem modellezhető a neki otthont adó világ nélkül. Ezért szánunk fontos szerepet az a jövőkép kialakításakor az ontológiák létrehozásának.

Az általunk kifejlesztett Massachusetts-módszer különféle módszereket és technikákat (pl. mediáció, mentalizációs technikák, reziliencia gyakorlata, fortsighting) integrál.

Dr. Kollárné Déri Krisztina

Magyar Coachszövetség Kuratóriumának elnöke

Mediátor, mediátor kiképző tréner, mester coach

<http://www.szervezetepites.hu>

Dr. Kollár József

Egyetemi oktató, PPKE

Magyar Coachszövetség KA Szakmai igazgatója

Mester mediator, Mester coach
